

Espoon tuomiokirkko

Kirkkopuisto 5, 02770 Espoo

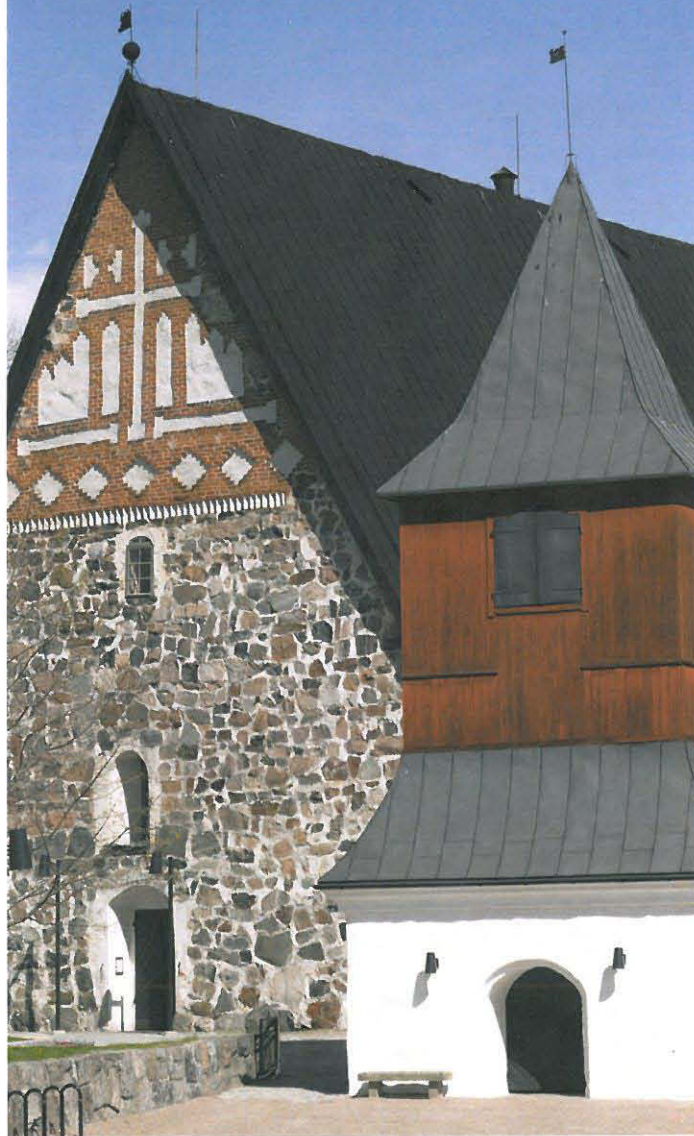

FOTO: PEKKA KURALA

KONSERVointiDOKUMENTIT

ESPOON TUOMIOKIRKKO

KONSERVOINTITÖIDEN DOCUMENTOINTI

YLEISTÄ: ALKUJAAN RAKENNETTU V. 1480 - LOPULLA KOLMILAIVAISEKSI HOLVATUKSI KIVIKIRKOKSI. 1800 - L ALKU PUOLELLA LAAJENNETTIIN POHJOIS- JA ETELÄSAKAROILLA RISTIKIRKOKSI, JOLLOIN KESKIHOLVIEN MAALAUKSET TUHOETTIIN. KAIKKI KESKIAIKAiset KÄKKI-MAALAUKSET OLI PEITTO KALKATU JO 1700 - L LOPULLA. 1930 - LUVULLA VALETTIIN BETONISET TYNNYRI HOLVIT ETELÄ- JA POHJOIS-SAKARIIN, SEKÄ KESKIKUPOLIN TÄHTIHOLVI. TÄLLÖIN OTETTIIN ESILLE JA KONSERVOITTIIN ITÄ- JA LÄNSIHOLVISTOJEN MAALAUKSET SEKÄ SEINÄMAALAUKSET. 1980 - LUVUN ALUSSA RAKENNETTIIN UUSI ALTARI KIRKON RISTIKESKUKSEEN. V. 2008 KUORIOSAN (ITÄPÄÄTY) HOLVI- JA SEINÄPINNAT KONSERVOITTIIN. LASKINAA-LAUS JA KRUSIFIKSI PUHDISTETTIIN, EM. TÖISTÄ OLEMASSA OMA HAPPI. V. 2010 KESKIKUPOLI JA POHJOIS- JA ETELÄSAKARAT SEINÄPINTOINEEN KONSERVOITTIIN. SAARNATOUU JA ÖLJY-VÄRI MAALAUKSET PUHDISTETTIIN. V. 2012 LÄNSIPÄÄDYN HOLVI- JA SEINÄPINNAT KONSERVOITTIIN.

KESKIKUPOLI JA POHJOIS- JA ETELÄSAKARAT

TOIMENPITEET: KAIKKI PINNAT KUIVAPUHDISTETTU MEKAANISESTI VYHISAP-SIENILLÄ. PIENEHKÖT HALKEAMAT LÄHINNÄ SAKAROLISSA TÄYTETTY KOTIKITILLÄ JA HÄINYTETTY KALKKIVÄREIN. SEINIEN ALAOSIEN ERITTÄIN PINTTY-NEITÄ (RASVOITTUNEITA) PINTOJA KÄSITELTY KASEIINIKALKKIVÄREIN

MERKKI: SAKOIT, ÖLJYVÄRMÄALATUT, BETONI PINNOITETTU IKKUNAPENKIT MAALATTU TARTUNTAPOHJAMAALILLA / MERKKI: OTEPOHJA

KESKIKUPOLIN RUOSTEISIIN JA KAARIIIN MAALATTU KALKKIVÄREIN

PUNAISET NAUHAT LEU. ~ 3cm, JOTTA ITÄ- JA LÄNSIHOLKISTOJEN KOKUSTEMAALAUSTEN VÄLLE SAATAISIIN JÄNNITE (MUS. VIR. HYVÄKSYNTÄ) LIKAFRAGMENTEJA JÄTETTY ESIM. ETELÄSEINÄN YLÄOSAN (VAS.) LIKAAN SIENELLÄ PIIRRETYT SEINÄKUVAT ETELÄOSAN PORTAIKOSSA JA ALAKOMEROSSA JEEJUS (VAS. PUOLI)

MUSEOVUORASTO:

ALUKKI PENNIT. PIEDAKKA
SIENEN

JOKINEN / MENTU
LAURA TUOMINEN

LÄNSIHOLVISTO

TOIMENPITEET: KAIKKI HOLVI- JA SEINÄPINNAT KUIVA-PUHDISTETTU WHISAP-SIENIN. RAKENTEELLISIA HÄRKEAMIA EI HAVAITTAVISSA. PINNAT OSIN KRAKELOITUNEET RUNSAASTI, MUTTA PUHDISTUKSEN JÄLKEEN SUURIN OSA HÄRKEILUSTA HÄIPYI. NÄKYVIIMÄT HÄRKEAMAT TÄYTETTY HIENOLLA KALKKILAASTILLA. PUHDISTUKSEN YHTEYDESSÄ AIKAISEMMAT HÄRKEAMATÄYTÖT TUUVAT SELVÄSTI ESILLE, JOTEN NE HÄIVYTETTY PUHDISTETTUVUEN PINTOIHIN MUKAUTUEN. MUSTIIN KORISTEPINTOIHIN EI KOSKETTU, KOSKA PIGMENTIT EIVÄT KESTÄNEET PUHDISTUSTA. ALASEINIEN ERITTÄIN PINNITTUNEITA PINTOJA KÄSITELTY KUTEN EM. JA MURTOJIA PAIKATTU KALKKILAASTILLA. IKKUNAPENKIT KÄSITELTY KUTEN EM. SAARNATVOLIIN KOHOJIA OLEVA SEWÄTEESIÄ HIUKAN VÄHVISETTY, URKUPARVEN ALASEWÄN RAPAUTUMIA PAIKATTU JA KOKO SEINÄ YLIMÄKATIN MEUKKI; NANOGRIIP

TURUSSA 030413 TAPIO HILTUNEN KONSERNI
Tapio Kunttu

VALOKUVAT: H.

PUHDISTETTUA PINTAA

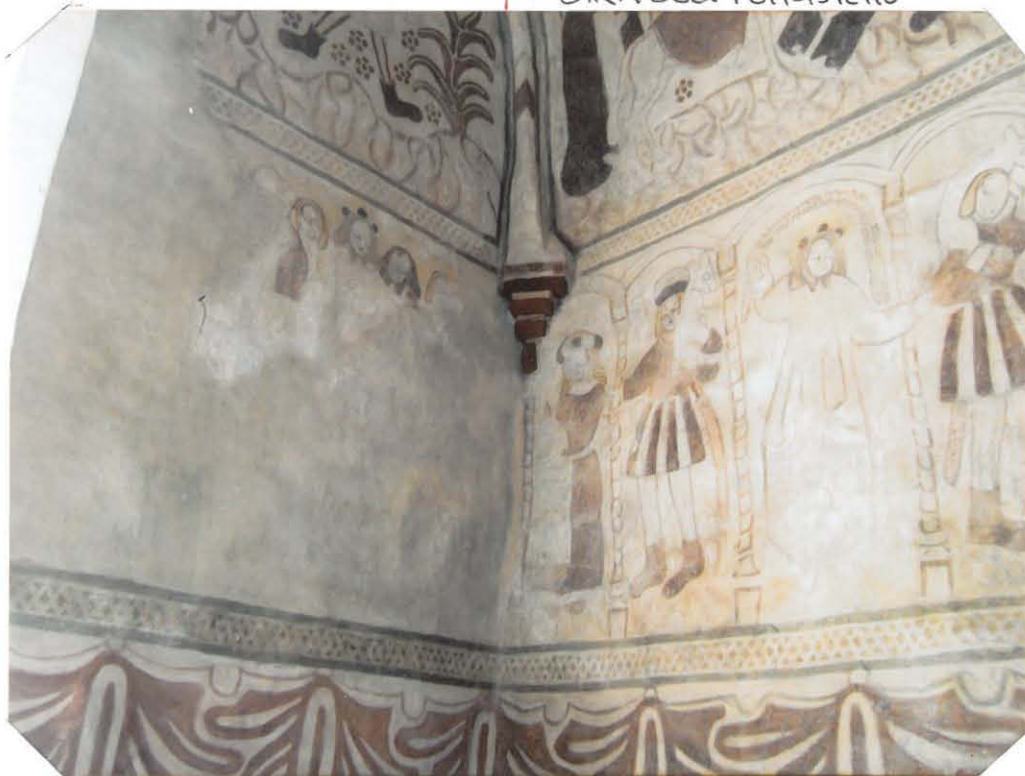
LÄNSISEINÄÄ

LÄNSI-POHJOIS-
SEINÄN KULTIAUS

PUHDISTETTUA PINTAA

→ OIK. PUOLI PUHDISTETTU

ETELÄ - LÄNSIKULMAUS

LÄNSISEINÄÄ ENNEN PUHDISTUSTA

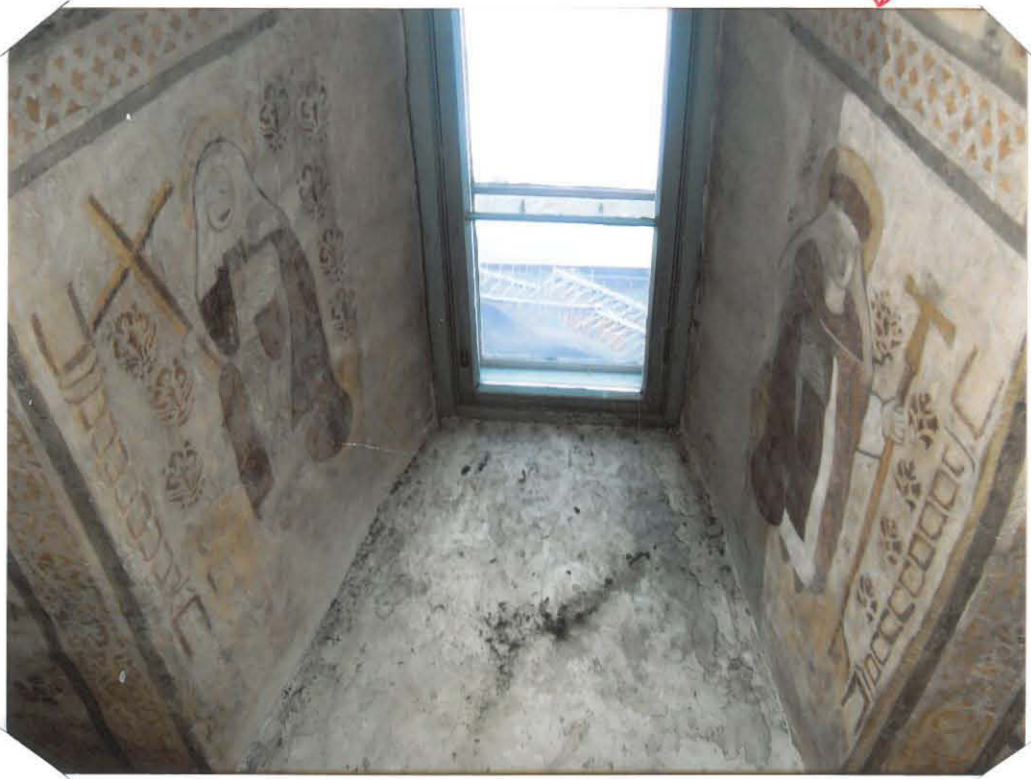

PUHDISTETTUA PINTAA ←

HALKEAMA PAIKATTU JA HÄIVYTETTY

↑ TUHDISTUSEKSI

LÄNSIPÄÄDYN PIKKUUKKUNA

... VALMISTA PIINTAA

↑ HUOM! PUHDISTUKSEN JÄLKEEN
HIVSHACKERMAAT LÄHEI
HÄVIÄVÄT

↑ HAKEAMAÄÄ PAIKATTU JA HÄIKYTETTY

PIKKUIKKUNAN SMYUGIN YLÄOSAN PUHDISTUSTA
HUOM. YLÄOSAN AIKAISEMPI PAIKKAUS ENNEN
HÄIVYTYSTÄ

↑ PUHDISTUS RADA / PÄÄOVEN OIK. PUOLI

YÖSKAAREN YLÄOSAN HALKEAMAN PAIKKAUSTA JA
HÄIVVYTYSTÄ

↑ HALKEAMAN PAIKKAUSTA

↑ POIKO(S)IKKUNAN YLÄOSAA
↓

↖ PUHDISTUS RAJA

↑ AIKAISEMPIÄ PAIKKAUKSIA PUHOISTUKSEN VÄLK. ENNEN HÄIKYTYSTÄ

← VANHAN PAIKKAUKSEN HÄIKYTYSTÄ

PUHDISTUKSEN JÄLK,
ESILLE TULLUTTA AIKAIS. PAIKKAKAUSTA

PUHDISTUS-
RADA

← PUHD. RASA

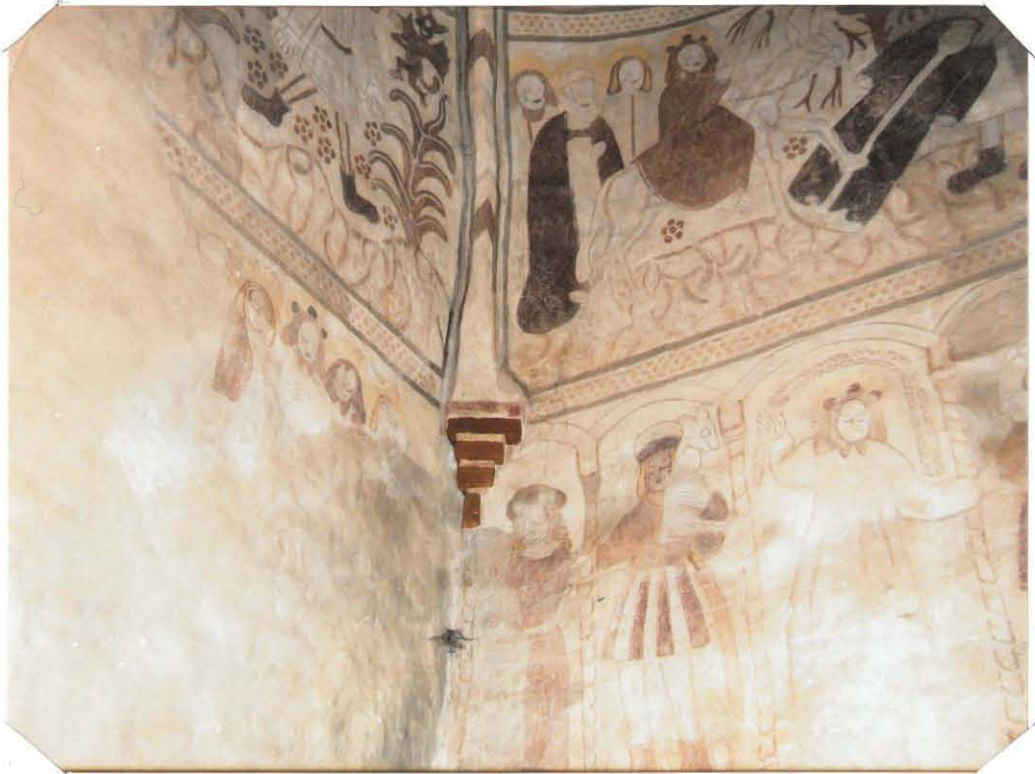
PUHDISTETTUA PINTAA ENNEN
HALL. TÄYTÖÄ JA KÄIKYTYSTÄ

↑ LÄNSI - KOHDEKULMAUS
YLÄOSAT PUHDISTETTU
↓

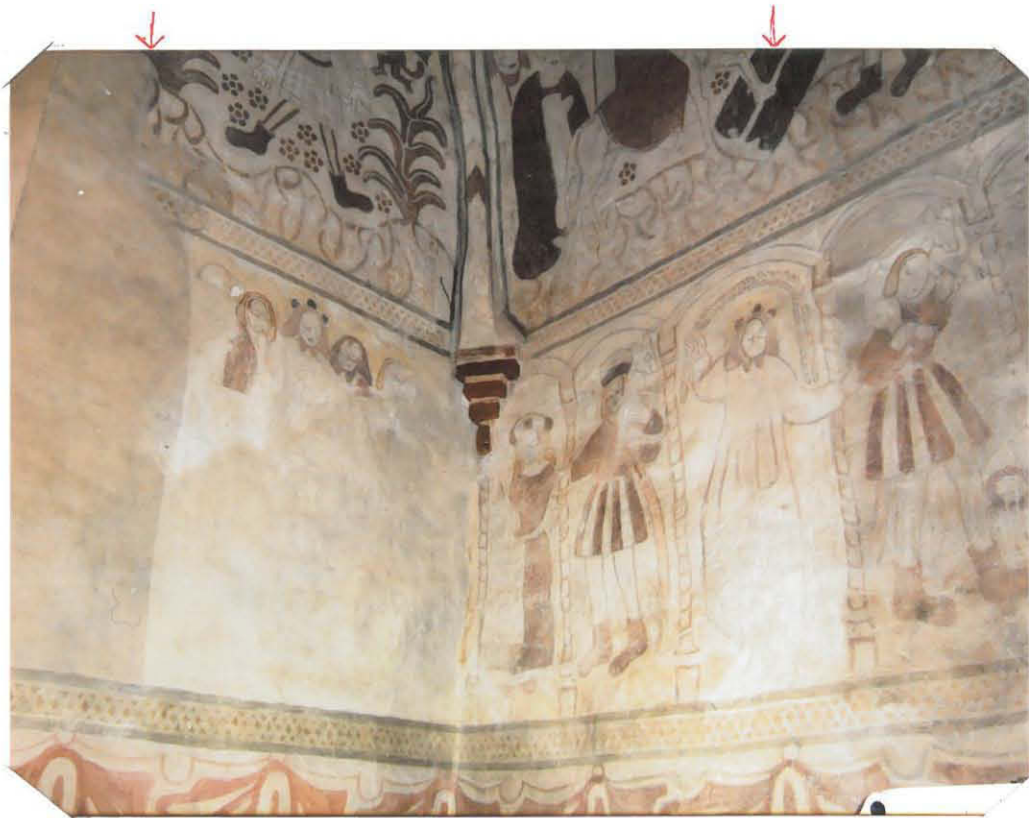

↑ ETELÄ-LÄNSIKULMAUS
↓

ALAOSAA PUHDISTETTUNA
ENNEN HALLITÄYTTÖÄ
JA HÄIVYTYSTÄ

ETEELÄ - LÄNSIKULMAUS

PUHD. RAJA

- ALAOSAAN

HUOM. PINNAN KRAKELOISUUS
ENNEN PUHDISTUSTA

↓ PUHD. RAJA

SINIHARMAA YLIKALKKAUS 1800-LUKU
NYK. PINTA 1930-LUVUN KORJAUSSELMÄKÖS
(POTO. IKKUNAN
YÄS. PUOLI)

LATTARAN KULUMAA JA PATINAA
PUHD. JÄLK.

↑
LATTIARAJAN KUUMAA JA PATINAA
PUHDISTUKSEN JÄLK. ENNE KORJAUS-
PAUKKAUSTA JA KALKKIKASEENI KÄSITTELYÄ
↓

PÖLTY, IKKUNASMYYGIN KOSTEUSRAPAUMAA
KAIKKI IKKUNARUUT KUNNOSTETTU V. 2010

..... JA KORJATTUNA

LÄNSIHOLYISTON KESKIHOLVIA
KONSERVOITUNA

↕ LÄNSIKOULISTON ETELÄHOLVI
KONSERVOITUNA

MEDAN I HAVEN LJUSET
TRON PÅ LJUSET, PÅ DET ATT
I MÅN BLIVA LJUSETS BARN.

Joh. 12: 36.

1.

SAARNATUOLIN VIERONEN SEINÄTEKSTI
ENNE JA JÄLKEEN YÄHVISTUKSEN

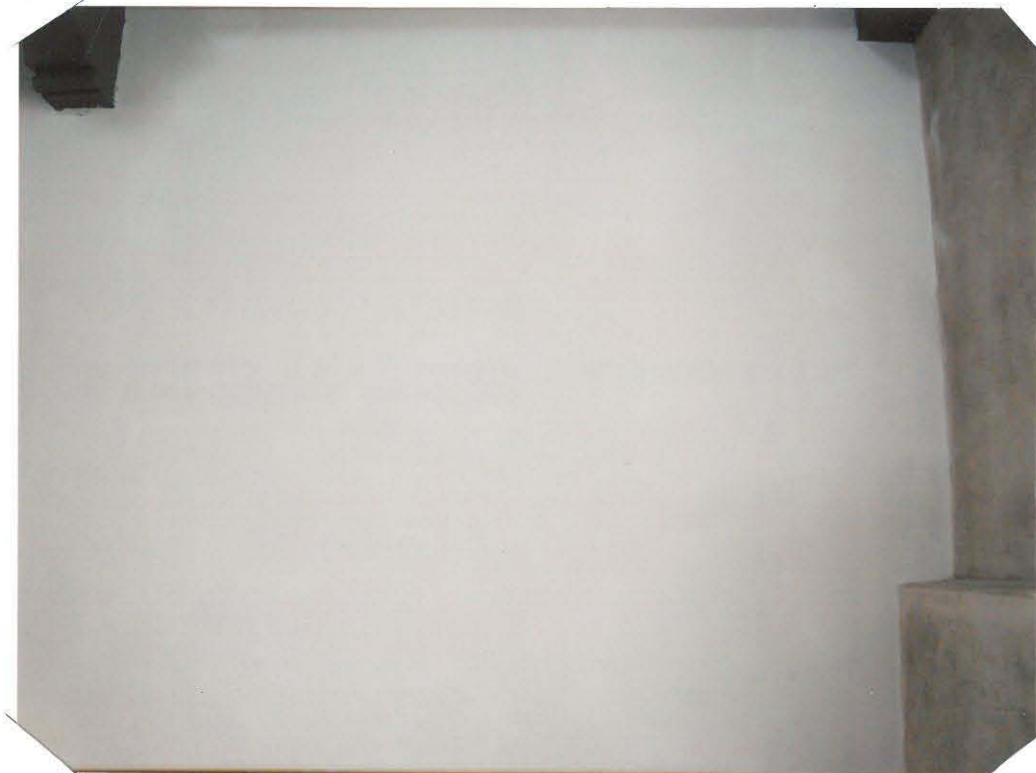
MEDAN I HAVEN LJUSET
TRON PÅ LJUSET, PÅ DET ATT
I MÅN BLIVA LJUSETS BARN.

Joh. 12: 36.

2.

URKUPAEVEN ALASEINÄÄ OIK. PUOLI
ENNEN KUNNOSTUSTA HUOH. SINIHARMAA
VÄRI (1800-2)

.... JA JÄLKEEN

..... EDELLISEN SEINÄN VASEN PUOLI

↑ HILTUNEN/PIETARILA
JOKINEN/MÄNTY/TUOMIKKA

KESKIKUPOLI KONSERVOITUNA
UUSINE KORISTEVAUHOINEEN V. 2010

... JA VÄRMISTÄ TULIJ UUDET URUT V. 2012
UUDET VALAISIMET JA PENKIT MAALATUT V. 2010